

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Obdo/18/2025
Identifikačné číslo spisu:	1113201443
Dátum vydania rozhodnutia:	17.06.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1113201443.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu Eiffage Construction Slovenská republika, s. r. o., Tichá 40a, Bratislava, IČO: 35 740 655, zastúpeného Dentons Europe CS LLP, so sídlom One Fleet Place 1, Londýn EC4P 4GD, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska, zapísaná v obchodnom registri pre Anglicko a Wales, číslo zápisu: OC340214, konajúca prostredníctvom Dentons Europe CS LLP, organizačná zložka podniku zahraničnej osoby, so sídlom Bottova 2A, Bratislava, IČO: 36 861 391, vedúci organizačnej zložky advokát JUDr. Juraj Gyárfáš, PhD., LL.M., Heydukova 31, Bratislava (spôsob výkonu advokácie - vedúci organizačnej zložky zahraničného združenia - zahraničná osoba), proti žalovanému MODIFIN, spol. s r.o., Tilgnerova 16, Bratislava, IČO: 35 721 260, zastúpenému Ing. Mgr. Vladimírom Hudecom, Fialková 21A, Tomášov, v konaní Mestského súdu Bratislava III sp. zn. B1-32Cb/12/2013 o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/95/2022-694 zo dňa 21.01.2025, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaný m á n á r o k voči žalobcovi na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

K rozhodnutiu súdu prvej inštancie

1. Okresný súd Bratislava I (aktuálne Mestský súd Bratislava III; ďalej len „súd prvej inštancie“) svojím v poradí druhým rozsudkom č. k. 32Cb/12/2013-361 zo dňa 16.02.2017 rozhodol v prvom výroku tak, že žalobu žalobcu zamietol. Druhým výrokom žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že žalobca sa domáhal voči žalovanému, aby súd zrušil rozsudok Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave (ďalej len „rozhodcovský súd“) Rsp V - 156/2011 zo dňa 22.11.2012 (ďalej len „rozhodcovský rozsudok“), ktorým bol žalobca zaviazaný zaplatiť žalovanému sumu 524 083,42 eur s príslušenstvom. Žalobca svoj návrh odôvodnil tak, že v konaní pred rozhodcovským súdom malo dôjsť k porušeniu rovnosti účastníkov konania a práva na spravodlivý proces, ktoré malo spočívať v arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku. Žalobca namietal nedostatok odôvodnenia rozhodcovského rozsudku v otázkach zásadných pre rozhodnutie vo veci. Rozhodcovský súd sa podľa jeho názoru vo svojom rozsudku nevysporiadal s primárnymi námietkami žalobcu a zároveň nesprávne procesne postupoval, keď pred vyhlásením rozsudku neumožnil stranám konania oboznámiť sa s písomnou záverečnou rečou protistrany.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku nejde o preskúmavanie vecnej správnosti rozhodcovského rozsudku (t. j. o zisťovanie správnosti skutkových zistení a právneho posúdenia). Súd skúma len to, či bolo rozhodcovské konanie postihnuté namietanou závažnou procesnou vadou. Námietky žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie v konaní a námietky o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy posúdil tak, že žalovaného považoval za pasívne vecne legitimovaného v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku a rozhodcovskú doložku posúdil ako platnú.

4. Vo vzťahu k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania ako aj či boli v konaní dôvody, pre ktoré možno žiadať o obnovu konania podľa osobitného predpisu, poukázal na to, že súčasná právna úprava umožňuje požiadať príslušný všeobecný súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku, avšak len z formálnych dôvodov vymedzených v zákone o rozhodcovskom konaní (zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. decembra 2014, ďalej tiež „zákon o rozhodcovskom konaní“ alebo „ZoRK“). Uviedol, že nie je možné požiadať súd o zrušenie rozhodcovského rozsudku pre porušenie hmotnoprávných predpisov, a teda napadnúť aj vecnú nesprávnosť rozhodcovského rozsudku. Ohľadom porušenia rovnosti účastníkov rozhodcovského konania uviedol, že je potrebné skúmať, či bola účastníkom poskytnutá možnosť na rozhodcovskom súde vec prejednať, resp. či im v rozhodcovskom konaní bola poskytnutá riadna a dostatočná možnosť na uplatnenie ich procesných práv. Zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania je potrebné skúmať jednak z hľadiska, či boli po formálnej stránke dodržané procesné postupy, ale tiež z hľadiska, či mali účastníci na oboch sporových stranách dostatočnú možnosť uplatnenia svojich tvrdení, námietok, možnosť navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k navrhnutým dôkazom, tvrdeniam, argumentácii a protiargumentácii protistrany. Podľa súdu prvej inštancie je potrebné, aby takáto možnosť bola účastníkom nielen poskytnutá, ale aby s ohľadom na všetky súvislosti im bola poskytnutá riadne, teda v dostatočnom rozsahu. Ďalej uviedol, že obaja účastníci konania mohli predložiť v danom termíne žalobu alebo vzájomnú žalobu, mohli navrhovať a predkladať konkrétne dôkazy a vyjadrovať sa k dôkazom a vyjadreniam druhej strany. Obom účastníkom bola v rozhodcovskom konaní poskytnutá riadne a v dostatočnom rozsahu rovnaká možnosť uplatnenia si procesných práv, dostatočná možnosť uplatnenia ich tvrdení, námietok, dôkazov ako i možnosť vyjadrovať sa k dôkazom, skutočnostiam a tvrdeniam druhej strany a po formálnej stránke boli dodržané príslušné procesné postupy. Zo samotného rozhodnutia rozhodcovského súdu vyplýva, že sa rozhodcovský súd záverečnými rečami účastníkov zaoberal, posúdil ich a až následne vo veci rozhodoval. Súd prvej inštancie poukázal aj na to, že písomné záverečné reči účastníkov rozhodcovského konania boli rozhodcovskému súdu doručené zhodne dňa 29.11.2012, pričom rozhodcovský rozsudok bol rozhodcami/senátom rozhodcovského súdu prijatý až dňa 14.12.2012, čo vyplýva aj z úradného záznamu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.11.2014 o otvorení obálky so zápisnicou o porade o hlasovaní k rozhodcovskému rozsudku.

5. Podľa súdu prvej inštancie bolo nepochybné, že rozhodcovský súd bol v čase svojho rozhodovania oboznámený so znením záverečných rečí, keďže mal na to dostatočný časový priestor, pričom v rozhodcovskom rozsudku výslovne uviedol, že vykonal dokazovanie vo veci aj oboznámením sa s obsahom písomných záverečných prednesov predložených žalobcom a žalovaným. Ďalej uviedol, že záverečné reči sú vypracované a predložené súdu až po vykonaní všetkých navrhnutých dôkazov a ich

doručovanie protistrane na vyjadrenie zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31. decembra 2014 v žiadnom svojom ustanovení nevyžaduje. Doručovanie by malo zmysel iba v prípade, ak by rozhodcovský súd považoval za potrebné vykonať ďalšie dôkazy, v danom prípade však prvoinštančný súd vyvodil, že rozhodcovský súd si dostatočne vyhodnotil ním zistený skutkový stav na to, aby rozhodol bez potreby ďalšieho doručovania záverečných vyjadrení účastníkov konania protistrane. Súd prvej inštancie konštatoval, že ani záverečná reč žalobcu nebola doručená žalovanému. V danom prípade teda nie je možné z vyššie uvedených dôvodov konštatovať porušenie rovnosti účastníkov rozhodcovského konania.

6. K ďalším argumentom, ktoré sa týkali predložených zadávacích listov, nevyjasnenosti otázky právneho titulu podanej žaloby v konaní pred rozhodcovským súdom, ako aj nepreukázania vykonania fakturovaných prác, súd prvej inštancie uviedol, že v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa vymedzenia v žalobe skúma to, či rozhodcovské konanie bolo postihnuté závažnou procesnou vadou. Žalobca k námietke o porušení rovnosti účastníkov rozhodcovského konania argumentoval antedatovaním zadávacích listov, pričom podľa prvoinštančného súdu sa rozhodcovský súd dostatočne vysporiadal aj s týmito tvrdeniami, keď v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že zadávacie listy boli podpísané osobou oprávnenou podľa zmluvy schvaľovať práce navyiac a žalobca nepreukázal, že by táto osoba k dátumom uvedeným na zadávacích listoch už nebola zamestnancom žalobcu. Žalobca zároveň nepreukázal kto a skutočne kedy ním spomínané zadávacie listy do jeho podateľne doniesol, či to bol žalovaný alebo na základe akej skutočnosti disponuje uvedenými zadávacími listami. Rozhodcovský súd uviedol, že rozhodujúcou skutočnosťou je najmä to, že žalovaný predložil zadávacie listy podpísané oprávnenou osobou uvedenou v zmluve o dielo podľa čl. 4 bod 4.3 predmetnej zmluvy, navyše žalobca okrem svojho tvrdenia o pozmeňovaní predložených zadávacích listov a ich antedatovaní nepredložil žiaden konkrétny relevantný dôkaz, ktorý by dané tvrdenie potvrdzoval.

7. Súd prvej inštancie mal teda za to, že rozhodcovský súd sa dostatočne vysporiadal aj s námietkou žalobcu ohľadom zadávacích listov, keď v odôvodnení rozhodcovského rozsudku konštatoval, že zadávacie listy boli riadne podpísané oprávnenými osobami. Z uvedeného je možné (implicitne) vyvodiť, že ich považoval za platné, a to aj v kontexte so žalobcovou námietkou ich relatívnej neplatnosti. Právny titul podanej žaloby je podľa súdu prvej inštancie jednoznačný a je ním zmluva o dielo, na základe ktorej si žalovaný (v rozhodcovskom konaní ako žalobca) uplatňoval svoje nároky v rámci rozhodcovského konania. Tvrdenie žalobcu ohľadom nepreukázania vykonania prác žalovaným kolide s dôkazmi predloženými žalovaným. Vykonané práce vyplývajú jednak z predložených preberacích protokolov jednotlivých častí stavby, ako aj tej skutočnosti, že celé dielo bolo riadne skolaudované, čo potvrdil aj samotný žalobca ešte v konaní pred rozhodcovským súdom. Jednotlivé faktúry vystavené žalovaným za vykonané práce žalobca nerozporoval. V zmysle uvedených skutočností mal súd prvej inštancie za to, že rozhodcovský súd sa dostatočne vysporiadal aj s týmito námietkami žalobcu, a teda nie je možné v danom prípade konštatovať porušenie rovnosti účastníkov rozhodcovského konania.

K priebehu doterajšieho konania vo veci s prehľadom rozhodnutí súdov

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) k celému priebehu konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku považuje za vhodné pre prehľadnosť v stručnosti uviesť prierez ďalšími rozhodnutiami, ktoré predchádzali tomuto dovolaciemu konaniu:

8.1 Okresný súd Bratislava I v poradí prvým rozsudkom č. k. 32Cb/12/2013-147 zo dňa 07.11.2013 žalobe vyhovel. Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „odvolací súd“) v poradí prvým rozhodnutím - uznesením č. k. 1Cob/4/2014-207 zo dňa 27.11.2013 zrušil prvý rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, keď konštatoval nepreskúmateľnosť rozhodnutia a nedostatočne zistený skutkový stav veci.

8.2 Súd prvej inštancie v poradí druhým rozsudkom č. k. 32Cb/12/2013-361 zo dňa 16.02.2017 žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku zamietol, keď nezistil procesné pochybenia rozhodcovského súdu.

8.3 Odvolací súd v poradí druhým rozhodnutím - rozsudkom č. k. 1Cob/145/2017-445 zo dňa 24.05.2018 potvrdil druhý rozsudok okresného súdu, keď skonštatoval jeho vecnú správnosť, pričom sa stotožnil so súdom prvej inštancie, že nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu rozhodcovského

súdu v rozhodcovskom konaní.

8.4 Najvyšší súd uznesením č. k. 5Obdo/98/2018-573 zo dňa 29.01.2020 odmietol dovolanie žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu č. k. 1Cob/145/2017-445 zo dňa 24.05.2018, keď konštatoval nesplnenie kritérií prípustnosti dovolania.

8.5 Na základe žalobcom podanej ústavnej sťažnosti, smerujúcej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1Cob/145/2017-445 zo dňa 24.05.2018, ako aj uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.01.2020, Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „ústavný súd“) nálezhom č. k. III. ÚS 117/2021 zo dňa 14.10.2021 rozhodol tak, že skonštatoval porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru EŠLP, pričom zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/98/2018 zo dňa 29.01.2020 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

8.6 Najvyšší súd viazaný právnym názorom ústavného súdu, uznesením č. k. 5Obdo/52/2021-652 zo dňa 27.04.2022 zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu č. k. 1Cob/145/2017-445 zo dňa 24.05.2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

K rozhodnutiu odvolacieho súdu

9. Proti (v poradí druhému) rozsudku súdu prvej inštancie č. k. 32Cb/12/2013-361 zo dňa 16.02.2017 o zamietnutí žaloby podal žalobca odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave rozhodol tak, že (v poradí tretím) rozsudkom

č. k. 2Cob/95/2022-694 zo dňa 21.01.2025 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej tiež „CSP“).

10. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie v rozsahu dostatočnom pre rozhodnutie vo veci zistil skutkový stav a jeho rozhodnutie je vo výroku vecne správne. Odvolací súd odkázal na riadne a dostatočné odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 2 CSP), ktoré si osvojil, pričom nepovažoval za naplnené odvolacie dôvody uvedené žalobcom v jeho odvolaní.

11. Na doplnenie a zdôraznenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia odvolací súd uviedol, že v intenciách záväzného právneho názoru dovolacieho súdu v danej veci, vyjadreného v jeho zrušujúcom rozhodnutí (5Obdo/52/2021), ako aj názoru ústavného súdu (III. ÚS 117/2021), posudzoval, či je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku. Tu sa zamerail na tvrdenia žalobcu, že rozhodcovský súd sa v odôvodnení svojho rozsudku nevysporiadal s jeho námietkami ako jedného z účastníkov rozhodcovského konania (tam žalovaného), že kľúčový dôkaz je antedatovaný, ako aj, že účastníkom síce formálne poskytol možnosť doručiť záverečný písomný prednes, v rozhodcovskom rozsudku ho však nezobral do úvahy a nevysporiadal sa s jeho obsahom. Podľa odvolacieho súdu uvedené tvrdenia žalobcu predstavujú námietku nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku.

12. Odvolací súd poukázal na to, že špecifikom rozhodcovského konania je rozhodovanie sporov rozhodcom alebo rozhodcovským súdom na základe rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky, pričom strany sa dobrovoľne a vedome vzdávajú práva na prejednanie sporu všeobecným súdom a zverujú rozhodovaciu právomoc rozhodcovi alebo rozhodcovskému súdu konajúc v intenciách súkromnoprávnej regulácie. Rozhodcovský súd pritom nemožno vzhľadom na jeho účel a charakter bez ďalšieho zaradiť medzi orgány verejnej moci. V tejto súvislosti taktiež poukázal na judikaturu ústavného súdu, v zmysle ktorej si strany musia byť vedomé možných negatívnych dôsledkov podriadenia sa právomoci rozhodcovského (a nie všeobecného) súdu.

13. V zmysle predchádzajúcich rozhodnutí najvyššieho súdu (5Obdo/52/2021) a ústavného súdu v danej veci (III. ÚS 117/2021) zdôraznil, že rozsah prieskumu rozhodcovských rozsudkov všeobecnými súdmi je obmedzený taxatívnym výpočtom obsiahnutým v § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní, podľa ktorého dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku je porušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Otázkou výkladu tohto ustanovenia je, či pod zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania je potrebné subsumovať aj požiadavku na riadne odôvodnenie rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovské súdy síce nie sú orgány verejnej moci, keďže na základe rozhodcovskej doložky sa strany sporu dohodli, že spor budú rozhodovať iné subjekty než súdy, avšak sú subjektom

disponujúcim oprávnením rozhodnúť spor, a preto treba zväžiť, či sa na ne vzťahujú zásady spravodlivého súdneho procesu vyplývajúce z ústavy a dohovoru, ktoré okrem iného požadujú, aby sa všeobecné súdy vyhli arbitrárnemu alebo zjavne nepreskúmateľnému rozhodnutiu (III. ÚS 117/2021, ods. 17). Rozhodcovské konanie sa v zmysle odbornej literatúry zaraďuje medzi tzv. alternatívne metódy riešenia sporov. V porovnaní s klasickým spôsobom riešenia sporov, t. j. prostredníctvom štátnej sústavy súdov, disponuje viacerými špecifickými črtami a vlastnosťami. Je založené na zásadách, z ktorých niektoré sú totožné so zásadami konania pred štátnym súdom a niektoré sú diametrálne odlišné. Spoločným pre oba procesné postupy je cieľ, a to urovnanie sporu. Samotný procesný postup a výsledok sú však odlišné. Pri urovnaní sporu prostredníctvom súdneho konania dochádza k usporiadaniu práv a povinností prostredníctvom štátneho súdneho aparátu. V rozhodnej dobe (pre preskúmanú vec) platí Občiansky súdny poriadok (zákon č. 99/1963 Zb. účinný do 30. júna 2016) v § 7 ods. 1 upravoval právomoc súdov tak, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (s účinnosťou od 1. júla 2016 podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány).

14. Odvolací súd ďalej uviedol, že ak sa v rámci pravidiel rozhodcovského konania jeho účastníci nedohodli, že písomný rozsudok rozhodcovského súdu má byť bez odôvodnenia, musí rozsudok obsahovať odôvodnenie, v ktorom rozhodcovský súd uvedie dôvody svojho rozhodnutia v zmysle § 34 ods. 2 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní. V zmysle § 51 ods. 3 zákona o rozhodcovskom konaní bol rozhodcovský súd povinný primerane vychádzať z § 157 ods. 2 OSP, upravujúceho náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Z hľadiska primeranosti vo vzťahu k náležitostiam odôvodnenia rozsudku rozhodcovského súdu, bolo podľa odvolacieho súdu potrebné vychádzať z celkového zmyslu a účelu zákona o rozhodcovskom konaní, ktorým je úprava alternatívneho spôsobu riešenia určitých sporov, dobrovoľne zvoleného stranami sporu.

15. Odvolací súd zhodne so záväzným názorom dovolacieho súdu (5Obdo/52/2021) uviedol, že z hľadiska nevyhnutného rešpektovania charakteru a špecifik rozhodcovského konania, jeho zmyslu a účelu, požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodcovského rozsudku (rozsah, podrobnosť, kvalitu) nemusia a ani nemajú byť totožné s tými, aké sú štandardne kladené na rozsudky všeobecných súdov. Dôležité je, či vo výsledku z hľadiska odôvodnenia rozsudku rozhodcovského súdu došlo k takému vychýleniu, zásahu do zásady rovnosti v (ne)prospech jednej zo strán rozhodcovského konania, ktoré vo svojej podstate predstavuje porušenie ústavou a dohovorom garantovaného práva na spravodlivý proces. Preto nemôže byť legitímnou taká požiadavka, aby na každú skutkovú a právnu otázku predstretú účastníkom rozhodcovského konania musel dať rozhodca (rozhodcovský súd) v odôvodnení svojho meritórneho rozhodnutia odpoveď, pričom za preskúmateľné môže byť považované aj také odôvodnenie, z ktorého obsahu, hoci by aj na určité otázky nastolené (neúspešným) účastníkom odpoveď neobsahovalo, je možné jednoznačne porozumieť dôvodom rozhodnutia. Aj v tomto ohľade pri hľadaní odpovede, či ide o otázky pre rozhodnutie vo veci najzásadnejšej povahy, ktorých riešenie sa malo premietnuť do odôvodnenia rozhodcovského rozsudku a či ich absencia v odôvodnení znamená porušenie rovnosti účastníkov konania z hľadiska nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku, je potrebné okrem ústavne konformného rámca posudzovania, prihliadať na súkromnoprávny charakter rozhodcovského konania a z neho vyplývajúce špecifiká, s dôrazom na jeho zásady, zmysel a účel.

16. Odvolací súd v nadväznosti na vyššie uvedené všeobecné úvahy uviedol, že sa zaoberal opakovanými námietkami odvolateľa v odvolaní voči (druhému) rozsudku súdu prvého stupňa, pričom dospel k názoru, že súd prvej inštancie v danej veci na základe preskúmania rozhodcovského spisu správne konštatoval, že stranám bola v rozhodcovskom konaní poskytnutá riadne a v dostatočnom rozsahu rovnaká možnosť uplatnenia si procesných práv, dostatočná možnosť uplatnenia si svojich tvrdení, námietok, dôkazov ako i možnosť vyjadrovať sa k dôkazom, skutočnostiam a tvrdeniam druhej strany a po formálnej stránke boli dodržané príslušné procesné postupy. Zo samotného rozhodnutia rozhodcovského súdu vyplýva, že sa rozhodcovský súd záverečnými rečami zaoberal, posúdil ich a až

následne rozhodoval. Zároveň záverečné reči účastníkov konania boli rozhodcovskému súdu doručené zhodne dňa 29.11.2012, rozhodcovský rozsudok bol rozhodcami/senátom rozhodcovského súdu prijatý až dňa 14.12.2012, čo vyplýva aj z úradného záznamu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26.11.2014 o otvorení obálky so zápisnicou o porade o hlasovaní k rozhodcovskému rozsudku. V čase rozhodovania bol rozhodcovský súd oboznámený so znením záverečných rečí, nakoľko mal na oboznámenie sa dostatočný časový priestor, zároveň rozhodcovský súd výslovne v rozsudku rozhodcovského rozsudku uviedol, že vykonal dokazovanie vo veci aj oboznámením sa s obsahom písomných záverečných prednesov predložených žalobcom a žalovaným. Záverečné reči boli spracované a predložené súdu až po vykonaní všetkých navrhnutých dôkazov a ich doručovanie protistrane na vyjadrenie zákon v žiadnom svojom ustanovení nevyžaduje.

17. Odvolací súd konštatoval, že v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku nejde o preskúmavanie vecnej správnosti rozhodcovského rozsudku, keďže súd skúma, či bolo rozhodcovské konanie postihnuté závažnou procesnou vadou. Podľa názoru odvolacieho súdu sa súd prvej inštancie riadne vysporiadal s otázkou, či sa rozhodcovský súd dostatočne vysporiadal s tvrdeniami ohľadom zadávacích listov v samotnom odôvodnení rozsudku, keď konštatoval, že zadávacie listy boli riadne podpísané oprávnenými osobami (teda ich nepovažoval za antedatované). Z uvedeného je možné dovodiť, „že ich považoval za platné, a to aj v kontexte na podanú námietku relatívnej neplatnosti žalobcu“. V odôvodnení svojho rozsudku uviedol, rovnako ako uviedol v rozsudku rozhodcovský súd, že „zadávacie listy boli podpísané osobou oprávnenou podľa zmluvy schvaľovať práce navyše“. Žalobca v konaní pred rozhodcovským súdom nepreukázal, že by uvedená osoba (p. H.) k dátumom uvedeným na zadávacích listoch už nebola zamestnancom žalobcu, čo rozhodcovský súd aj v odôvodnení rozhodnutia zreteľne uviedol, a teda uviedol, ako sa s uvedenou námietkou vysporiadal. Súd prvej inštancie taktiež jasne a zrozumiteľne uviedol, že nezistil žiadne procesné pochybenia rozhodcovského súdu. Žalobcovi nebola postupom súdu odňatá možnosť konať pred rozhodcovským súdom, respektíve realizovať svoje procesné práva, postup rozhodcovského súdu nie je možné vyhodnotiť ako postup, ktorým by bolo žalobcovi odopreté právo konať pred rozhodcovským súdom a uvádzať na svoju obranu ďalšie skutočnosti a dôkazy, a teda nie je možné konštatovať ani žiadne porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania. Postup rozhodcovského súdu nie je možné vyhodnotiť ako pasívny, ako subjektívny, respektíve nečinný postup.

18. K otázke namietanej arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozhodnutia rozhodcovského rozsudku odvolací súd uviedol, že toto rozhodnutie je dostatočne zrozumiteľné, odôvodnené a logicky konzistentné. Tiež, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovými stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných sporovými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu pripomienku sporovej strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby došlo k reakcii na podstatné a relevantné argumenty sporových strán (II. ÚS 251/04, II. ÚS 200/09), čo v danom prípade meritórnym rozhodnutím rozhodcovského súdu splnené bolo. Rozhodcovský súd sa vo svojom rozhodnutí zaoberal všetkými podstatnými skutočnosťami, v odôvodnení uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k veci, výsledky vykonaného dokazovania, a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na zistený skutkový stav, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Rozsudok rozhodcovského súdu nemožno považovať za nepreskúmateľný.

19. Odvolací súd tiež podporne poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR z 28. mája 2009, sp. zn. 23 Cdo 2570/2007, v zmysle ktorého pri rozhodovaní o zrušení rozhodcovského rozsudku nie je súd oprávnený preskúmať napadnuté rozhodnutie vecne, teda z hľadiska správnosti hodnotenia vykonaných dôkazov, správnosti skutkových zistení a následného právneho posúdenia veci. Inštitút návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku totiž nemôže slúžiť ako opravný prostriedok proti rozhodcovskému rozsudku. Pri posudzovaní otázky, či v danom prípade bola strane v rozhodcovskom konaní poskytnutá možnosť vec pred rozhodcom prejednať, musí súd skúmať, či v konkrétnom rozhodcovskom konaní s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam prípadu bola strane poskytnutá dostatočná možnosť k uplatneniu procesných práv a tiež, či sa procesným postupom rozhodcovského

súdu jedna zo strán nedostala do nerovného postavenia voči druhej strane. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia tak vyplýva záver, že rozsudok rozhodcovského súdu nemožno považovať za nepreskúmateľný.

20. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie skúmal danosť procesných väd v zmysle § 40 ods. 1 bod 4 a bod 2 ZoRK, pričom prijal správny záver, že v rozhodcovskom konaní nedošlo k žiadnym procesným vadám a porušeniu § 26 ods. 3 ZoRK a Rokovacích pravidiel Rozhodcovského súdu Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory v Bratislave a žalobcom spochybňované skutočnosti nemožno považovať za porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania v zmysle § 17 ZoRK. Odvolací súd o náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle zásady úspechu v konaní (§ 396 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP).

K dovolaniu žalobcu

21. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote dovolanie žalobca (ďalej tiež „dovolateľ“), prípustnosť ktorého odôvodnil podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP. Dovolaciemu súdu navrhol, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy dovolacieho konania v celom rozsahu, alebo aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmenil tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie zmení a žalobe vyhovie a žalovaného zaviazne nahradiť trovy konania žalobcovi.

22. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP z dôvodu, že súdy nižších inštancií sa vo svojich rozhodnutiach dostatočne nevysporiadali s otázkou, ktorú dovolateľ považoval za kľúčovú pre posúdenie veci, a to, či sa rozhodcovský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s námietkou chýbajúceho podpisu druhej oprávnenej osoby na zadávacích listoch. Namietol, že nižšie súdy vo svojich rozhodnutiach neuviedli, či sa rozhodcovský súd vysporiadal s argumentom žalobcu smerujúcim k platnosti zadávacích listov, poukazujúc pritom na čl. II-3.3 zmluvy o dielo, v zmysle ktorého sa pre platnosť zadávacích listov vyžaduje podpis oboch oprávnených osôb na odsúhlasenie prác navyše. Rozhodcovský súd sa s uvedenou argumentáciou vôbec nevysporiadal, pričom konštatoval platnosť zadávacích listov s poukazom na ich odsúhlasenie jednou z oprávnených osôb, čo dovolateľ namietal aj v súdnom konaní, pričom súd prvej inštancie ani odvolací súd sa s touto námietkou vo svojich rozhodnutiach nezaoberali. Taktiež vytkol odvolaciemu súdu, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia si len osvojil záver rozhodcovského súdu. Dovolateľ tak nedostal odpoveď na námietku, že zadávacie listy v rozpore so zmluvnými dojednaniami neboli odsúhlasené dvoma oprávnenými osobami a nedostal odpoveď ani na námietku, či nevysporiadanie sa s touto, kľúčovou námietkou môže byť dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

23. Dovolateľ namietal zmatečnosť napadnutého rozhodnutia taktiež z dôvodu, že odvolací súd namiesto zodpovedania odvolacej námietky (vysporiadania sa s námietkou neplatnosti zadávacích listov pri podpise iba jednou oprávnenou osobou) konštatoval, že pani H., ako zamestnanec žalobcu bola oprávnená schváliť práce navyše. Toto konštatovanie odvolacieho súdu nereaguje na jeho odvolaciu námietku, pričom podstatné nie je, či bola uvedená osoba v deň podpisu zadávacích listov stále zamestnankyňou žalobcu, ale to, že tieto zadávacie listy neboli podpísané oboma oprávnenými osobami tak, ako to výslovne vyžadovala zmluva o dielo.

24. Dovolateľ taktiež za zmatečné a protirečivé označil konštatovanie odvolacieho súdu, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí riadne vysporiadal s otázkou, či sa rozhodcovský súd vysporiadal dostatočne s tvrdeniami ohľadom zadávacích listov v odôvodnení svojho rozsudku, keď konštatoval, že zadávacie listy boli riadne podpísané oprávnenými osobami, a teda ich nepovažoval za antedatované, pričom (odvolací súd) v nasledujúcej vete konštatoval len podpis jednej osoby.

25. Podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu čo do jeho dôvodov zakladá jeho nepreskúmateľnosť vo vzťahu k podstatnej otázke, od vyriešenia ktorej závisí rozhodnutie vo veci samej,

t. j. posúdenie naplnenia dôvodu pre zrušenie rozhodcovského rozsudku.

26. Naplnenie podmienok prípustnosti ďalšieho dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP odôvodnil dovolateľ tak, že v prípade, ak by dovolací súd vyhodnotil, že odvolací súd sa zaoberal s podstatnými argumentmi žalobcu a nepovažoval za dôvod pre zrušenie rozhodcovského rozsudku to, že v jeho odôvodnení absentuje odpoveď na kľúčovú námietku žalobcu, potom je napadnuté rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení veci. Jeden z hlavných argumentov žalobcu v rozhodcovskom konaní spočíval v námietke väd zadávacích listov, a to absencie odsúhlasenia zadávacích listov dvoma oprávnenými osobami. V odôvodnení rozhodcovského rozsudku absentuje vysporiadanie sa s touto námietkou žalobcu. Uviedol, že nie na každý argument účastníka konania je potrebná reakcia zo strany súdu, avšak poukázal na názor najvyššieho súdu vyjadrený v rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/52/2021 zo dňa 31.05.2022 (R 8/2023). Argumentoval, že podľa uvedenej judikatúry dochádza k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania, ak sa rozhodcovský súd v odôvodnení rozhodcovského rozsudku vôbec nezaobrá pre vec zásadnými argumentmi účastníka konania. V predmetnom rozhodnutí chýba akákoľvek reakcia na zásadnú námietku žalobcu s tým, že je daná aj nepreskúmateľnosť rozhodcovského rozsudku. Odvolací súd tak podľa dovolateľa nesprávne právne posúdil naplnenie dôvodu pre zrušenie rozhodcovského rozsudku, pričom sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

27. Dovolať ďalej uviedol, že ak by dovolací súd dospel k záveru, že namietaná otázka nie je vyriešená judikátom č. R 8/2023, ale ide len o súvisiacu alebo čiastočne vyriešenú otázku, namieta dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. V tejto súvislosti dovolateľ naformuloval právnu otázku, od vyriešenia ktorej malo závisieť rozhodnutie odvolacieho súdu nasledovne: „Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak sa rozhodcovský súd v odôvodnení rozhodcovského rozsudku vôbec nevysporiadal a nijakým spôsobom nereagoval na zásadný a pre vyriešenie sporu podstatný argument jedného z účastníkov konania?“

28. Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Konanie pred dovolacím súdom

29. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“ alebo aj „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v zmysle § 429 ods. 1 CSP, skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť.

30. Dovolať súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené tak, že v § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolať súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

31. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky prípustnosti dovolania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

32. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ podal dovolanie z dôvodu vady zmätočnosti [§ 420 písm. f) CSP] ako aj z dôvodu vady nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 421 písm. a), písm. b) CSP].

33. Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej

alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a) až f) predmetného ustanovenia (tzv. vady zmätočnosti).

34. Podľa § 420 písm. f) CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

35. Podľa § 431 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie v čom spočíva táto vada.

36. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo, alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

37. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1, 2 CSP).

38. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

39. Pre naplnenie prípustnosti dovolania z dovolateľom vymedzeného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP (vychádzajúc z obsahu dovolania) je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1) nesprávny procesný postup súdu, 2) tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a súčasne 3) intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolateľ v rámci tohto dovolacieho dôvodu namietol, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne a odvolací súd nedostatočne odôvodnil svoje rozhodnutie v otázke kľúčovej pre rozhodnutie vo veci samej. Konkrétne namietal nesprávny procesný postup spočívajúci v nedostatočnosti a zmätočnosti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, keďže oba súdy nižšej inštancie sa nevysporiadali s kľúčovou námietkou žalobcu voči odôvodneniu rozhodcovského rozsudku, týkajúcou sa vysporiadania sa s absentujúcou podstatnou náležitosťou platnosti zadávacích listov, a to ich podpísania dvoma oprávnenými osobami, ako to vyplýva zo zmluvy o dielo.

40. Dovolací súd uvádza, že podstata práva na spravodlivý súdny proces spočíva v možnosti fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94). Pod pojmom „nesprávny procesný postup“, ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP možno rozumieť aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Je potrebné nielen uvedenie „aspoň nejakých“ dôvodov, ale dostatočných argumentov reagujúcich na relevantné námietky a tvrdenia strán zrozumiteľným a presvedčivým spôsobom (II. ÚS 419/2021). Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový

pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný (nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, bod 37 až 41).

41. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré má tvoriť predmet vecno-právneho prieskumu v dovolacom konaní, má byť a priori preskúmateľné. To znamená, že má obsahovať dostatok dôvodov a ich vysvetlenie má byť zrozumiteľné, bez vnútorných rozporov, protirečení, má byť tiež koherentné s právnou úpravou, konzistentné vzhľadom na posudzovaný skutkový a právny stav vo veci a v neposlednom rade presvedčivé. Súd je povinný formulovať odôvodnenie spôsobom, ktorý zodpovedá základným pravidlám logického, jasného vyjadrovania a musí spĺňať základné gramatické, lexikálne a štylistické hľadiská. Odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu, ktorým podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie a v zmysle § 387 ods. 2 CSP sa v celom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením, môže byť stručnejšie. Aj pri stručnejších dôvodoch je však podmienkou pre naplnenie práva na spravodlivý súdny proces zrozumiteľnosť a celková presvedčivosť týchto dôvodov.

42. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania (II. ÚS 76/07).

43. V nadväznosti na vyššie uvedené všeobecné východiská dovolací súd uvádza, že v posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 CSP, stotožňujúc sa v celom rozsahu i s jeho odôvodnením. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí pritom jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich jednotu. Odvolací súd spravidla v takomto svojom rozhodnutí preberá skutkové a právne závery súdu prvej inštancie. Takýto postup reaguje na súdnu prax v prípadoch úplných a presvedčivých rozhodnutí súdov prvej inštancie, kedy odôvodnenie rozhodnutia odvolacích súdov je len kopírovaním vecne správnych dôvodov. V takých prípadoch rozhodnutia obsahujú sporovým stranám známe podania, známe napadnuté rozhodnutia (rozsudok alebo uznesenie) a v závere obsahujú už len stručné konštatovania o správnosti a presvedčivosti rozhodnutia, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje.

44. Z ustanovenia § 220 ods. 2 CSP vyplýva, že súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

45. Podľa § 393 ods. 2, 3 CSP, v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 CSP tým nie sú dotknuté.

46. To znamená, že odvolací súd v prípade, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, sa môže v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Platí však aj to, že odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v

odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozhodnutia obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

47. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre taktiež zdôraznil, že odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania.

48. Dovolací súd tak posúdil napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu z hľadiska námietky voči jeho odôvodneniu komplexne aj s rozhodnutím súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spĺňa všetky predpoklady pre zrozumiteľné a presvedčivé rozhodnutie odvolacieho súdu v zmysle vyššie uvedených zákonných požiadaviek. Ak by sa aj rozhodnutie javilo stručnejšie v niektorých reakciách odvolacieho súdu na námietky žalobcu, nemožno konštatovať, že by táto stručnosť dosiahla intenzitu porušenia práva na spravodlivý súdny proces.

49. Po preskúmaní veci v kontexte zohľadnenia práva na spravodlivý proces teda dovolací súd dospel k názoru, že v posudzovanej veci odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nepresvedčivé a nepreskúmateľné a spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia. V dôvodoch svojho rozhodnutia odvolací súd uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobcu, vyjadrenie žalovaného, zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov sporových strán, tiež sa vysporiadava s podstatnými odvolacími námietkami. Odvolací súd jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil, konštatujúc, že záver súdu prvej inštancie o nepreukázaní dôvodnosti žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku je vecne správnym. V odôvodnení naplnil požiadavky odôvodnenia vyjadrené v názore ústavného súdu ako aj v zrušujúcom rozhodnutí najvyššieho súdu (5Obdo/52/2021).

50. Dovolací súd ďalej uvádza, že nosná námietka dovolateľa spočíva v tom, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí, ako aj predtým súd prvej inštancie, nedostatočne odôvodnili, resp. nezodpovedali otázku, či sa rozhodcovský súd vysporiadal alebo nevysporiadal s podstatným argumentom žalobcu, že zadávacie listy ako podklad, resp. podmienka pre zaplatenie ceny diela neboli platné, lebo v rozpore so zmluvou o dielo neboli odsúhlasené aj druhou oprávnenou osobou, čo má byť dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku.

51. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, ktorým odvolací súd potvrdil vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, však vyplýva, že odvolací súd sa s uvedenou námietkou žalobcu dostatočne vysporiadal v ods. 30 a nasl. odôvodnenia. Podľa dovolacieho súdu nebolo možné dospieť k záveru o existencii vady zmatečnosti týkajúcej sa odôvodnenia tak napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ako ani súdu prvej inštancie a nepriamo tiež rozhodnutia rozhodcovského súdu.

52. V konečnom dôsledku nie je podstatné, ako rozhodcovský súd túto námietku žalobcu v rovine skutkovej a právnej posúdil, a teda či z tohto hľadiska je jeho rozhodnutie vecne správne; relevantné v danom konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku je len to, že z rozhodcovského rozsudku vyplýva, že sa s predmetnou námietkou žalobcu (tam žalovaného) zaoberal, čo dostatočne odôvodnil, ako to zhodne posúdili oba súdy nižších inštancií a dostatočne vyjadrili v dôvodoch svojich rozhodnutí. Na uvedený záver dovolacieho súdu nemá relevantný vplyv poukaz dovolateľa na určitú nezrovnalosť v textácii odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia, keď odvolací súd v ods. 31 uviedol slovné spojenie „podpísané oprávnenými osobami“ a následne „podpísané osobou oprávnenou“. Uvedená diskrepancia je však len zdanlivá, formálna a týka sa len úzko vybraného segmentu odôvodnenia. Materiálne totiž celkový kontext a význam dôvodov, pre ktoré odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie považoval odôvodnenie žalobou napadnutého rozhodnutia rozhodcovského súdu za spĺňajúce kritériá riadneho odôvodnenia, ktorým nedošlo k porušeniu procesných práv žalobcu z hľadiska zásady rovnosti

účastníkov rozhodcovského konania podľa zákona o rozhodcovskom konaní, však odvolací súd vyjadril v napadnutom rozhodnutí dostatočne, preskúmateľne a v súlade so zákonnou úpravou civilného sporového konania.

53. Relevantné teda bolo to, že odvolací súd svoje rozhodnutie riadne odôvodnil. Odvolací súd uviedol, že v rozhodnutí súdu prvej inštancie nevzhliadol také procesné pochybenie, ktoré by malo za následok nevysporiadanie sa s argumentáciou žalobcu a zároveň uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za vecne správne. Odvolací súd pritom vychádzal aj z názoru ústavného súdu ako aj dovolacieho súdu už skôr vyjadreného v tomto konaní a vyhodnotil odvolacie námietky žalobcu, pridŕžajúc sa názoru uvedeného v zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu (5Obdo/52/2021). Zároveň v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na špecifiká súdneho konania pred všeobecným súdom a špecifiká, ktoré determinujú konanie pred rozhodcovským súdom.

54. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu teda dostatočne vyplýva, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí zaoberal námietkou nedostatočného odôvodnenia rozhodcovského rozsudku vo vzťahu k zadávacím listom (podpismi, platnosťou), pričom konštatoval, že rozhodcovský súd sa s uvedenými námietkami vo svojom rozhodnutí vysporiadal. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí náležite a detailne vysvetlil, že rozhodcovské konanie je inštitútom súkromného práva, rozhodcovia ako osoby súkromného práva rozhodujú spory na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky, kde sa strany dobrovoľne a vedomo vzdávajú práva na súdnu ochranu vykonávanú prostredníctvom všeobecných súdov a zverujú ju rozhodcovskému súdu, ktorý nemožno vzhľadom na jeho účel a charakter bez ďalšieho zaradiť k orgánom verejnej moci. Uviedol, že aj z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že strany rozhodcovskej zmluvy si musia byť vedomé možných negatívnych dôsledkov svojho rozhodnutia uprednostniť riešenie medzi nimi vzniknutých sporov prostredníctvom rozhodcovského súdu pred súdnym orgánom Slovenskej republiky, čím sa ich základné právo na súdnu ochranu v istom zmysle stáva okliešteným rozsahom vyplývajúcim z § 40 zákona o rozhodcovskom konaní (III. ÚS 335/2010, I. ÚS 234/2013).

55. Odvolací súd ďalej uviedol, že rozsah prieskumu rozhodcovských rozsudkov všeobecnými súdmi je obmedzený taxatívnym výpočtom § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní zameraným najmä na otázky procesného charakteru. Podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní, dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozsudku je porušenie zásady rovnosti účastníkov konania. Odvolací súd sa tak zaoberal otázkou výkladu tohto ustanovenia, či pod zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania je potrebné subsumovať aj požiadavku na riadne odôvodnenie rozhodcovského rozsudku. Uviedol, že rozhodcovské súdy síce nie sú orgány verejnej moci, keďže na základe rozhodcovskej doložky sa strany sporu dohodli, že spor budú rozhodovať iné subjekty než súdy, avšak sú subjektom disponujúcim oprávnením rozhodnúť spor, a preto treba zväziť, či sa na ne vzťahujú zásady spravodlivého súdneho procesu vyplývajúce z Ústavy SR a Dohovoru ESĽP, ktoré okrem iného požadujú, aby sa všeobecné súdy vyhli arbitrárnemu alebo zjavne nepreskúmateľnému rozhodnutiu (III. ÚS 117/2021). Ďalej uviedol, že rozhodcovské konanie sa v zmysle odbornej literatúry zaraďuje medzi tzv. alternatívne metódy riešenia sporov. V porovnaní s klasickým spôsobom riešenia sporov, t. j. prostredníctvom štátnej sústavy súdov, disponuje viacerými špecifickými črtami a vlastnosťami. Rozhodcovské konanie je založené na zásadách, pričom niektoré sú totožné so zásadami konania pred štátnym súdom a niektoré sú diametrálne odlišné. Spoločným pre oba procesné postupy je cieľ, a to urovanie sporu. Samotný procesný postup a výsledok sú však odlišné. Pri urovaní sporu prostredníctvom súdneho konania dochádza k usporiadaniu práv a povinností prostredníctvom štátneho súdneho aparátu. V rozhodnej dobe (pre preskúmanú vec) platný Občiansky súdny poriadok v § 7 ods. 1 upravoval právomoc súdov tak, že v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány (s účinnosťou od 1. júla 2016 podľa § 3 CSP súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány).

56. Dovolací súd ďalej uvádza, že z napadnutého rozhodnutia je tiež zrejmé, že odvolací súd, totožne s

názorom vyjadreným v zrušujúcom rozhodnutí dovolacieho súdu, mal za to, že pri zásade rovnosti účastníkov rozhodcovského konania je potrebná prevaha materiálneho prístupu súdu k ochrane práv nad formálnym, a preto z hľadiska nevyhnutného rešpektovania charakteru a špecifik rozhodcovského konania, jeho zmyslu a účelu, požiadavky kladené na odôvodnenie rozhodcovského rozsudku (rozsah, podrobnosť, kvalita) nemusia a ani nemajú byť totožné s tými, aké sú štandardne kladené na rozsudky všeobecných súdov. Dôležité je, či vo výsledku z hľadiska odôvodnenia rozsudku rozhodcovského súdu došlo k takému vychýleniu, zásahu do zásady rovnosti v prospech, či neprospech jednej zo strán rozhodcovského konania, ktoré vo svojej podstate predstavuje porušenie Ústavou SR a Dohovorom ESĽP garantovaného práva na spravodlivý proces. Preto nemôže byť legitímnou požiadavka, aby na každú skutkovú a právnu otázku predstretú účastníkom rozhodcovského konania musel dať rozhodcovský súd v odôvodnení svojho meritórneho rozhodnutia odpoveď, a za preskúmateľné môže byť považované aj také odôvodnenie, z ktorého obsahu, hoci by aj na určité otázky nastolené (neúspešným) účastníkom odpoveď neobsahovalo, je možné jednoznačne porozumieť dôvodom rozhodnutia. Aj v tomto ohľade pri hľadaní odpovede, či ide o otázky pre rozhodnutie vo veci najzásadnejšej povahy, ktorých riešenie sa malo premietnuť do odôvodnenia rozhodcovského rozsudku a či ich absencia v odôvodnení znamená porušenie rovnosti účastníkov konania z hľadiska nepreskúmateľnosti rozhodcovského rozsudku, je potrebné okrem ústavne konformného rámca posudzovania, prihliadať na súkromnoprávny charakter rozhodcovského konania a z neho vyplývajúce špecifiká, s dôrazom na jeho zásady, zmysel a účel.

57. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal argumentáciou žalobcu v konaní, pričom uviedol, že stranám v konaní bola poskytnutá riadne a v dostatočnom rozsahu rovnaká možnosť uplatnenia ich procesných práv, tvrdení, námietok ako aj dôkazov, tiež možnosť vyjadrovať sa. Konštatoval, že nevzhliadol také procesné pochybenie súdu prvej inštancie, ktoré by malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces. V konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku nejde o preskúmavanie vecnej správnosti rozhodcovského rozsudku, súd skúma, či bolo rozhodcovské konanie postihnuté závažnou procesnou vadou. Aj prvoinstančný súd jasne a zrozumiteľne uviedol, že nezistil žiadne procesné pochybenia rozhodcovského súdu. Dovolateľovi nebola odňatá možnosť konať pred rozhodcovským súdom respektíve realizovať svoje procesné práva, postup rozhodcovského súdu nie je možné vyhodnotiť ako postup, ktorým by bolo dovolateľovi odopreté právo konať pred rozhodcovským súdom a uvádzať na svoju obranu ďalšie skutočnosti a dôkazy, a teda nie je možné konštatovať ani žiadne porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania.

58. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu teda vyplýva, že rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za dostatočne zrozumiteľné, odôvodnené a logicky konzistentné. Poukázal na judikatúru ústavného súdu, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené sporovými stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných sporovými stranami. Konštatoval, že prvoinstančný súd sa vo svojom rozhodnutí zaoberal všetkými podstatnými skutočnosťami, v odôvodnení uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská strán k veci, výsledky vykonaného dokazovania, a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na zistený skutkový stav, a z ktorých vyvodil svoje právne závery s dospel k záveru, že rozsudok rozhodcovského súdu nemožno považovať za nepreskúmateľný. Podporne poukazujúc aj na názor vyjadrený Najvyšším súdom ČR v rozhodnutí sp. zn. 23Cdo/2570/2007 zo dňa 28.05.2009 akcentoval, že pri rozhodovaní o zrušení rozhodcovského rozsudku nie je súd oprávnený preskúmať napadnuté rozhodnutie vecne, teda z hľadiska správnosti hodnotenia vykonaných dôkazov, správnosti skutkových zistení a následného právneho posúdenia veci. Inštitút návrhu na zrušenie rozhodcovského rozsudku totiž nemôže slúžiť ako opravný prostriedok proti rozhodcovskému rozsudku.

59. Dovolací súd vo vyššie uvedených dôvodoch rozhodnutia odvolacieho súdu nezistil žiadny náznak arbitrárnosti, nepreskúmateľnosti, či svojvôle a ďalej uvádza, že z napadnutého rozhodnutia ako aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva dostatočné odôvodnenie záveru o naplnení požiadavky riadneho odôvodnenia rozhodnutia rozhodcovského súdu, a teda o nepreukázaní námietky žalobcu o porušení zásady rovnosti účastníkov konania v zmysle § 40 ods. 1 písm. g) vo väzbe na § 17 zákona č.

244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení do 31. decembra 2014, za primeranej aplikácie zásady spravodlivého súdneho procesu, vyplývajúcej z Ústavy SR a Dohovoru ESLP.

60. Dovolací súd v tejto súvislosti taktiež akcentuje najvyšším súdom ustálený názor, že všeobecný súd rozhodujúci o žalobe o zrušenie rozhodcovského rozsudku môže preskúmať odôvodnenie tohto rozsudku na základe vznesenej námietky jeho nepreskúmateľnosti len ako namietaný procesný postup rozhodcovského súdu, teda bez toho, aby sa zaoberal skutkovými zisteniami a právnymi závermi rozhodcovského súdu z hľadiska vecnej správnosti rozhodnutia. K zisťovaniu a záveru, či došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania z hľadiska dodržania náležitostí (preskúmateľnosti) odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, musí súd konajúci o žalobe z dôvodov podľa § 40 ods. 1 písm. g) zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení do 31. decembra 2014 pristupovať nanajvýš obozretne a skôr reštriktívne, keďže konanie pred všeobecným súdom o žalobe na zrušenie rozsudku rozhodcovského súdu na rozhodcovské konanie nenadväzuje a nie je možné ho považovať za ďalšie opravné konanie. Predmetom takeého konania všeobecného súdu nie je vecná správnosť rozhodnutia rozhodcovského súdu vo veci samej. Zisťovanie priebehu konania rozhodcovského súdu a ním vydaného rozsudku je v súdnom konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku predmetom dokazovania všeobecného súdu, a tým otázkou skutkovou a následne právnou, avšak výlučne z hľadiska úvah o procesnom postupe rozhodcovského súdu v rámci posudzovaných dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa zákona č. 244/2002 Z. z. (R 8/2023).

61. Nedostatok úplného alebo podrobného vysporiadania sa so všetkými argumentmi účastníka konania nie je dôvodom na zrušenie rozhodcovského rozhodnutia, pokiaľ z jeho odôvodnenia vyplýva, že rozhodca sa vecou v jej podstate zaoberal a rozhodol ju, ako aj to, že nie je dôvodom na zrušenie rozhodnutia rozhodcovského súdu, ak sa rozhodca nevyjadril ku každému jednotlivému argumentu účastníka, ale postačuje, že rozhodnutie je preskúmateľné a z jeho odôvodnenia je zřejmé, z akých skutkových a právnych úvah rozhodca vychádzal. Na rozhodnutie rozhodcovského súdu sa tak nekladú rovnaké podmienky (úroveň) odôvodnenia ako na rozhodnutie všeobecného súdu; postačuje, že je zrozumiteľné a že rozhodca neporušil zásadu spravodlivého procesu.

62. Dovolací súd len pripomína, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnotením dôkazov a ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami. Rozhodnutie súdu, iné ako strana v konaní očakáva, resp. nesúhlas s rozhodnutím súdu, nie je a priori porušením práva na spravodlivý proces, ani princípu legitímneho očakávania rozhodovania súdu, ako ani princípu samotnej právnej istoty. Nemožno totiž stotožňovať právo na súdnu ochranu s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

63. Účelom dovolania ako výnimočného opravného prostriedku je v danom prípade podľa vymedzenia daného dovolaním (§ 440 CSP) identifikovať a napraviť zistené procesné pochybenia (vady zmätočnosti) najzávažnejšieho charakteru, dosahujúce až ústavnoprávny rozmer. Pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa, že došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom vymedzenému dôvodu skutočne došlo.

64. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzatvára, že nevzhliadol taký nedostatok v argumentácii odvolacieho súdu, ako ani v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia, ktoré by malo za následok porušenie práva strany na spravodlivý proces tak, ako to namieta dovolateľ. Dôvod, na základe ktorého odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie, odvolací súd podrobne vysvetlil a zrozumiteľne zdôvodnil. Rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje dostatočnú argumentáciu k relevantným odvolacím námietkam žalobcu a nie je ho možné považovať za nedostatočne odôvodnené, či arbitrárne. Námietka nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je nedôvodná, preto v posudzovanom prípade nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP, ktorá by znamenala porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces. Z týchto dôvodov dovolací súd

dovolanie žalobcu v tejto časti ako neprípustné ako aj nedôvodné podľa § 447 písm. f) CSP odmietol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 CSP

65. Dovolateľ ďalej prípustnosť dovolania ním (alternatívne) vyvodzovaného z dôvodov nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 a 2 CSP, § 421 ods. 1 CSP) odôvodnil tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), resp. ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP).

66. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania.

67. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným. Dovolateľ musí uviesť, v čom spočíva nesprávnosť jej riešenia a ako mala byť správne riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo ku kľúčovým záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska ustanovenia § 421 ods. 1 CSP.

68. Dovolateľ nesprávne právne posúdenie veci odôvodnil tak, že v prípade, ak dovolací súd dospeje k názoru o neopodstatnenosti dovolacieho dôvodu týkajúceho sa nesprávneho procesného postupu v konaní nižších súdov (§ 420 písm. f) CSP), namietol odklon od právneho záveru prijatého najvyšším súdom v rozhodnutí sp. zn. 5Obdo/52/2021 zo dňa 31.05.2022 (R 8/2023). Podľa dovolateľa sa odvolací súd pri posúdení otázky kľúčovej pre rozhodnutie vo veci odklonil od uvedeného judikátu dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), alternatívne namietol nesprávne právne posúdenie z dôvodu, že táto otázka doposiaľ dovolacím súdom nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP). Dovolaciu otázku formuloval nasledovne: „Je daný dôvod na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ak sa rozhodcovský súd v odôvodnení rozhodcovského rozsudku vôbec nevysporiadal a nijakým spôsobom nereagoval na zásadný a pre vyriešenie sporu podstatný argument jedného z účastníkov konania?“ Argumentácia dovolateľa smerujúca k správne právne posúdeniu tejto otázky spočívala v tom, že ak by sa odvolací súd zaoberal predmetnými námietkami žalobcu vznesenými v konaní, dospel by k inému právne záveru, vedúcemu k zrušeniu rozhodcovského rozsudku pre porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania.

69. Primárne dovolací súd konštatuje, že dovolateľom formulovaná právna otázka predstavuje snahu dovolateľa o vecno-právne posúdenie rozhodcovského sporu v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku, čo je z prieskumu zo strany všeobecných súdov vylúčené, ako už bolo osvetlené vyššie a vyplýva to aj zo záverov judikátu č. R 8/2023 (I. právna veta).

70. K samotnému judikátu najvyššieho súdu č. R 8/2023, v súvislosti s dovolateľom namietaným odklonom od jeho záverov, dovolací súd uvádza, že ide o jeho rozhodnutie, ktorým v danom prípade zrušil predchádzajúce rozhodnutie odvolacieho súdu. Ide o rozhodnutie sp. zn. 5Obdo/52/2021 z 31. mája 2022, ktoré obchodnoprávne kolégium najvyššieho súdu predpísaným zákonným postupom prijalo a pod č. 8 publikovalo v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1, ročník 2023, so závermi premietnutými do týchto právnych viet: I. Konanie pred všeobecným súdom o žalobe na zrušenie rozsudku rozhodcovského súdu podľa zákona č. 244/2002 Z. z. na rozhodcovské konanie nenadväzuje a nie je možné ho považovať za ďalšie opravné konanie. Predmetom takého konania všeobecného súdu nie je vecná správnosť rozhodnutia rozhodcovského súdu vo veci samej. Zisťovanie priebehu konania rozhodcovského súdu a ním vydaného rozsudku je v súdnom konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku predmetom dokazovania všeobecného súdu a tým otázkou skutkovou a následne právnou, avšak výlučne z hľadiska úvah o procesnom postupe rozhodcovského súdu v rámci posudzovaných dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa zákona č. 244/2002 Z. z. (obdobne R 56/2020) II. Pod zásadu rovnosti účastníkov konania v zmysle § 40 ods. 1 písm. g) vo väzbe na § 17 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení do 31. decembra 2014 je možné subsumovať aj požiadavku na riadne odôvodnenie tuzemského rozhodcovského rozsudku. III. Porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania z hľadiska preskúmateľnosti odôvodnenia tuzemského rozhodcovského rozsudku však možno konštatovať len celkom výnimočne, v prípadoch predstavujúcich extrémny zásah do práva na spravodlivý proces (napr. pri úplnej absencii odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, ktoré dohodou účastníkov nebolo z jeho náležitostí vylúčené alebo pri celkom chýbajúcom zaoberaní sa pre vec zásadnými skutkovými a právnymi námietskami účastníka rozhodcovského konania), ktorým by došlo úplne k popretiu alebo zjavnému porušeniu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania.

71. Dovolací súd na zabránenie dezinterpretácie uvedeného judikátu vo vzťahu k tu preskúmvanej veci zdôrazňuje, že predchádzajúce (zrušené) rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, či absencia riadneho odôvodnenia rozhodcovského rozsudku zakladá dôvod na jeho zrušenie podľa § 40 ods. 1 písm. g) ZRK zákona o rozhodcovskom konaní, t. j. ako vykladať všeobecnú zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania tak, ako je obsiahnutá v § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní, pričom z tohto právneho hľadiska sa odvolací súd vecou v predchádzajúcom rozhodnutí nezaoberal, čo vytkol v náleze aj ústavný súd (III. ÚS 117/2021). Preto dovolací súd v predmetnom judikáte uviedol, že „to, či v danom prípade ide o rozsudok rozhodcovského súdu, ktorého odôvodnenie je nepreskúmateľné a ak áno, či z tohto dôvodu došlo k porušeniu zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania (tu v neprospech žalobcu) s následkom zrušenia dotknutého rozhodcovského rozsudku, musí byť predmetom opätovného posúdenia podľa konkrétnych okolností týkajúcich sa procesného postupu rozhodcovského súdu v dotknutom rozhodcovskom konaní, a ktoré, vzhľadom na dovolacím súdom konštatované nesprávne právne posúdenie, doteraz vôbec nebolo predmetom rozhodovania zo strany odvolacieho súdu. Nešlo teda o zrušenie rozhodnutia opierajúce sa o záver, že rozhodnutie rozhodcovského súdu je nepreskúmateľné, ako naznačuje dovolateľ v dovolaní v danej veci. K zrušeniu predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu došlo preto, že sa (na rozdiel od aktuálne posudzovaného rozhodnutia) namietanou nepreskúmateľnosťou z hľadiska možnosti podradenia takého dôvodu pod úpravu obsiahnutú § 40 ods. 1 písm. g) ZRK zákona o rozhodcovskom konaní odvolací súd pôvodne vôbec nezaoberal.

72. Dovolací súd z hľadiska prípustnosti dovolania, aplikujúc materiálny prístup pri posúdení obsahu dovolania, ďalej uvádza, že dovolateľom namietané nesprávne právne posúdenie veci je vo svojej podstate opakovanou replikou námietky nesprávneho procesného postupu v súdnom konaní, spočívajúcou v námietke vady zmätočnosti založenej na tvrdení o nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, a to vo vzťahu k argumentu o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia rozhodcovského rozsudku k námietke žalobcu o neplatnosti zadávacích listov. Uvedené je zjavné aj z toho, že dovolateľ tento dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP aj odôvodnil v podstate totožne s jeho dovolacou argumentáciou uvedenou pri dovolacom dôvode uplatnenom podľa § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd len pripomína, že právne posúdenie veci nezakladá procesnú vadu zmätočnosti (R 24/2017).

73. Pokiaľ ide o samotný dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, dovolací súd uvádza, že odhliadnuc od vyššie vytknutého spôsobu formulovania právnej otázky, nebol zistený žiadny odklon od záverov judikátu č. R 8/2023 (II. a II. právna veta), čo bez ďalšieho vyplýva z už vyššie uvedených dôvodov tohto rozhodnutia dovolacieho súdu k časti zaoberajúcej sa prípustnosťou, resp. opodstatnenosťou dovolania dovolateľa z dôvodov ním vyvodzovaných aj z § 420 písm. f) CSP, kde dovolací súd konštatoval, že nezistil namietanú vadu zmätočnosti porušujúcu právo žalobcu na spravodlivý proces z hľadiska dodržania náležitostí odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, a to aj vo vzťahu k otázke dostatočného odôvodnenia rozhodcovského rozsudku, vrátane argumentácie k zadávacím listom. Tu len pre úplnosť a odstránenie akýchkoľvek pochybností dovolací zhodne zo zisteniami súdov nižších inštancií uvádza, že podľa obsahu samotného rozhodcovského rozsudku nemožno považovať za opodstatnené tvrdenie dovolateľa, tvoriace nosnú hypotézu ním formulovanej otázky, že by sa „rozhodcovský súd v odôvodnení rozhodcovského rozsudku vôbec nevysporiadal a nijakým spôsobom nereagoval“ na argumentáciu týkajúcu sa nárokov na zaplatenie faktúr za naviac práce vo väzbe na posúdenie zadávacích listov. To, že rozhodcovský súd v rozhodcovskom rozsudku a následne prostredníctvom konania o jeho zrušenie aj oba všeobecné súdy nižších inštancií, neposúdili túto argumentáciu žalobcu podľa jeho predstáv a právnych názorov, nie je z hľadiska prípustnosti dovolacích dôvodov uplatnených dovolateľom relevantné. Pre dodržanie práva na spravodlivý proces na úrovni konania nižších súdov a zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania na úrovni konania rozhodcovského súdu bolo zásadné to, že súdy sa predmetnou argumentáciou žalobcu riadne zaoberali, čo dostatočne premietli do odôvodnenia svojich rozhodnutí, a nie to, aký výsledok vo veci samej z tohto postupu pre žalobcu vyplynul.

74. Dovolateľom formulovaná otázka v skutočnosti presahuje rámec právnej otázky vyriešenej v rozhodnutí R 8/2023. Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí nevytvoril všeobecné oprávnenie súdov preskúmajúcich rozhodcovské rozsudky posudzovať, ktoré skutkové alebo právne argumenty mali byť podľa názoru všeobecného (štátneho) súdu pre rozhodcovský súd rozhodujúce. Predmetom riešenia bola podstatne užšia otázka, či extrémne nedostatky odôvodnenia rozhodcovského rozsudku môžu za určitých výnimočných okolností predstavovať porušenie zásady rovnosti účastníkov rozhodcovského konania podľa § 17 v spojení s § 40 ods. 1 písm. g) zákona o rozhodcovskom konaní.

75. Závery prijaté v R 8/2023 preto nemožno vykladať tak, že všeobecný súd je oprávnený vstupovať do úvah rozhodcovského súdu a spätne určovať, ktoré argumenty mali byť pre rozhodnutie sporu podstatné, prípadne ktoré argumenty mali byť podľa názoru všeobecného súdu predmetom podrobnejšej analýzy. Takéto posudzovanie by už nepredstavovalo kontrolu procesnej integrity rozhodcovského konania z hľadiska dodržania zásady rovnosti jeho účastníkov, ale kontrolu správnosti rozhodovacieho procesu rozhodcovského súdu vo veci samej.

76. Samotná formulácia dovolacej otázky v aktuálnom dovolaní predpokladá, že všeobecný súd najskôr identifikuje argument, ktorý bol „zásadný a pre vyriešenie sporu podstatný“, a následne posúdi význam jeho opomenutia s dôsledkom pre rozhodnutie rozhodcovského súdu. Takýto postup však nevyhnutne vyžaduje hodnotenie skutkového a právneho významu konkrétnej námietky vo vzťahu k výsledku sporu. Inak povedané, súd by musel posúdiť, či by sa rozhodnutie rozhodcovského súdu mohlo alebo malo vyvíjať odlišne, ak by sa touto argumentáciou rozhodcovský súd zaoberal. Tým by však všeobecný súd prekročil hranice procesného prieskumu a vstúpil do meritórneho hodnotenia rozhodcovského rozsudku, ktoré je však podľa ustálenej judikatúry v konaní o jeho zrušení neprípustné.

77. Práve z tohto dôvodu najvyšší súd v citovanom judikáte R 8/2023 zdôraznil, že preskúmanie odôvodnenia rozhodcovského rozsudku je prípustné iba z hľadiska procesného postupu rozhodcovského súdu a len vo výnimočných situáciách dosahujúcich intenzitu extrémneho zásahu do práva na spravodlivý proces. Predmetom prieskumu všeobecným súdom preto nemôže byť otázka, či rozhodcovský súd správne identifikoval rozhodujúce skutkové alebo právne okolnosti veci, ani otázka, či jednotlivým argumentom účastníkov prisúdil primeranú váhu zodpovedajúcu správne skutkovému a právne hodnoteniu veci samej. Rozhodujúce môže byť výlučne to, či odôvodnenie rozhodcovského

rozsudku ako celok umožňuje identifikovať základné dôvody, na ktorých rozhodnutie spočíva, alebo či ide o taký kvalifikovaný deficit odôvodnenia, ktorý predstavuje svojvoľné, arbitrárne alebo fakticky nepreskúmateľné rozhodnutie, porušujúce zásadu rovnosti účastníkov rozhodcovského konania.

78. Ak by všeobecný súd pristúpil k posudzovaniu toho, či konkrétna námietka bola pre rozhodnutie rozhodcovského súdu „zásadná“, viedlo by to de facto k neprípustnej transformácii konania o zrušenie rozhodcovského rozsudku na „odvoláciu“ kontrolu vecnej správnosti rozhodcovského rozhodnutia. Takýto výsledok by bol v rozpore nielen s koncepciou § 40 zákona o rozhodcovskom konaní, ale aj so samotným princípom arbitráže založenej na autonómii vôle strán, ktoré sa dobrovoľne vzdali plnohodnotného systému opravných prostriedkov poskytovaných všeobecnými súdmi.

79. Predmetom prieskumu všeobecného súdu nemôže byť otázka, či rozhodca odpovedal na argument, ktorý všeobecný súd resp. účastník považuje za podstatný pre rozhodnutie vo veci samej, ale iba otázka, či rozhodcovský rozsudok vykazuje taký deficit odôvodnenia, že už nie je možné identifikovať racionálny základ rozhodnutia bez toho, aby všeobecný súd sám vstupoval do meritórneho hodnotenia sporu.

80. Otázka formulovaná dovolateľom je teda z dovolacieho prieskumu vylúčená, keďže jej zodpovedaním by dovolací súd porušil limity súdneho prieskumu vyplývajúce zo zákona o rozhodcovskom konaní a účelu úpravy Civilného sporového poriadku o konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Tieto limity najvyšší súd zreteľne vyjadril a vysvetlil práve v judikáte R 8/2023.

81. Z vyššie uvedeného vyplýva záver o neprípustnosti dovolania aj v časti dôvodov týkajúcich sa tvrdenej vady nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

82. Pokiaľ ide o dovolanie vo zvyšnej časti dôvodov týkajúcich sa tvrdenej vady nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, s totožnou dovolateľom formulovanou právnou otázkou, tu dovolací súd poukazuje na rovnaké výhrady k povahe a spôsobu formulácie tejto otázky. Súčasne uvádza, že uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a zároveň podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je vnútorne rozporné. Nemožno logicky súčasne tvrdiť, že napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu v určitej právnej otázke, kľúčovej pre rozhodnutie, došlo k odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ako aj, že rovnaká právna otázka dovolacím súdom ešte nebola vyriešená, t.j. vo význame vyriešená ustálene. Naviac, v prípade uvedenej právnej otázky, pokiaľ by aj jej formulácia mala väzbu na konkrétne okolnosti v tu posudzovanom prípade, tak dovolací súd k otázke výkladu § 40 ods. 1 písm. g) vo väzbe na § 17 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení do 31. decembra 2014 už prijal judikát č. R 8/2023, a preto nie je splnená podmienka prípustnosti dovolania ani z tohto dovolateľom tvrdeného dovolacieho dôvodu (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP).

83. Z vyššie uvedeného vyplýva, že dovolateľ nevymedzil dovolací dôvod v zmysle § 432 CSP, a preto dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP nepovažoval za prípustný, a teda dovolanie žalobcu (aj) v tejto časti dôvodov ako neprípustné podľa § 447 písm. f) CSP odmietol. S poukazom na uvedené dovolací súd len dodáva, že sa relevantnou dovolacou argumentáciou, vo svojej podstate zhodne uvádzanou tak podľa § 420 CSP ako aj podľa § 421 ods. 1 CSP, zaoberal v rámci dovolacieho prieskumu pri posudzovaní prípustnosti ako aj dôvodnosti dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP.

84. V prípade odmietnutia dovolania rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd nemusí odôvodňovať (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania žalovanému rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

85. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.